

Kaupunginhallitus

Kokousaika	Maanantai 31.3.2014 kello 15.00 – 16.50	
Kokouspaikka	Kaupunginhallituksen kokoushuone	
Osallistujat		
Päätöksentekijät	Kimmo Heinonen Pirjo Aittoniemi Markku Haapasalmi Kari Hokkanen Juha Konttas Jenni Koski Markku Lehtola Seppo Perkiö Anneli Manninen Anu Nurmela Sirkka Penttilä Raimo Ristilä Irene Turenius Aki Ylinen	puheenjohtaja jäsen, saapui klo 15.07 §:n 111 käsittelyn aikana jäsen jäsen, 1. vpj. jäsen jäsen jäsen, 2. vpj. varajäsen, paikalla §:t 111, 112, 113 ja 115 klo 15.07–15.10 ja 15.13–15.38 jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen jäsen
Muut osallistujat	Kati Ojaniemi Pertti Mäki-Hakola Aarne Heikkilä Jorma Rasinmäki Harri Jokiranta Aaro Honkola Markku Kujanpää Heikki Vierula Jari Jokinen Raija Ranta	valtuuston puheenjohtaja valtuuston 1. vpj. valtuuston 2. vpj. kaupunginjohtaja apulaiskaupunginjohtaja rahoitusjohtaja toimialajohtaja toimialajohtaja kaupunginlakimies kansliapäällikkö
Pöytäkirjanpitäjä Poissa		
Laillisuus ja päätösvaltaisuus	Todettiin.	
Pöytäkirjantarkastajien valinta	Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Aki Ylinen ja Markku Haapasalmi.	
Allekirjoitukset		
	Kimmo Heinonen puheenjohtaja	Raija Ranta pöytäkirjanpitäjä
Käsitellyt asiat	109 – 124	Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitukset liitteenä.
Pöytäkirjan tarkastus	Seinäjoella 7.4.2014 Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty.	
	Aki Ylinen	Markku Haapasalmi

Kaupunginhallitus

**Pöytäkirja yleisesti
nähtävänä, todistaa**

Seinäjoella 8.4.2014

Kansliapäällikkö

Raija Ranta

118 § Valtionosuusuudistus**Kh 20.1.2014, § 118**

Selvitysmies Arno Miettisen alustava ehdotus uudesta valtionosuusjärjestelmästä kuntakohtaisine koelaskelmineen julkistettiin 12.12.2013. Kuntakohtaiset laskelmat eivät ole lopullisia, vaan tulevat vielä muuttumaan.

Koelaskelmat ja käytetyt kriteerit on lähetetty 17.12.2013 kommentointi-kierrökselle kuntiin. Kommentteja toivotaan mm. käytetyistä kriteereistä, laskenta-perusteista sekä valtionosuusjärjestelmän uudistukseen tarvittavasta siirtymäajasta. Kuntiin lähetetty kommentointilomake on sähköinen ja sisältää webropol- vastauslinkin.

Kunta- ja aluehallinto-osasto pyytää kuntien kommentteja 17.1.2014 mennessä.

Kommentit on mahdollista toimittaa myös paperilla valtiovarainministeriöön.

Valtiovarainministeriö

Kunta- ja aluehallinto-osasto

PL 28, 00023 VALTIONEUVOSTO.

Virallinen lausunto- ja kuulemiskierros on helmi-maaliskuussa

Uudistus tulee voimaan vuoden 2015 alussa. Hallinnon ja aluekehityksen ministeriöryhmän linjaus on, että uudistukseen sovelletaan vähintään viiden vuoden siirtymäaikaa, jonka tarkoitus on tasoittaa muutosta. Ensimmäisinä vuosina kuntakohtainen muutos olisi korkeintaan 50 euroa asukasta kohti.

Järjestelmää selkeytetään ja vahvistetaan, jotta peruspalvelujen järjestäminen voidaan turvata kaikkialla Suomessa. Valtionosuudet perustuvat jatkossakin valtaosin kunnan väestön ikärakenteeseen ja sairastavuuteen. Kriteerien sisältöä on ajantasaistettu uusimman tilastotiedon pohjalta. Valtionosuuksien laskemisessa käytettävät ikäluokkien painokertoimet ja sairastavuustiedot perustuvat THL:n ja VATTin selvityksiin. Painopistettä siirretään kustannusten tasauksesta tulojen tasaukseen.

Kuntakohtaiset laskelmat ovat suuntaa-antavia, sillä jatkossa laskennan pohjina käytetään aina uusimpia, saatavilla olevia tunnuslukuja.

Selvitysmies Arno Miettinen tekee lopullisen ehdotuksensa valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta kommentointikierröksen jälkeen tammikuun loppuun mennessä. Virallinen kuulemiskierros järjestetään tämän jälkeen. Hallituksen esitys annetaan eduskunnalle kevätistuntokaudella 2014 ja uuden lainsäädännön siirtymäaikaan on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2015 alkaen.

Selvitysmiehen alustava ehdotus pohjautuu Hallinnon ja aluekehityksen ministeriöryhmän keväällä 2013 hyväksymiin alustaviin linjauksiin, joiden mukaan järjestelmää yksinkertaistetaan vähentämällä merkittävästi laskenta-kriteerejä ja poistamalla niiden päällekkäisyyksiä. Peruspalvelujen valtion-osuuksissa olisi jatkossa 8 kriteeriä ja lisäosissa 3 kriteeriä. Nykyisessä järjestelmässä on noin 48 kriteeriä, joista osa on keskenään päällekkäisiä ja vanhentuneita.

Valtionosuusjärjestelmän uudistaminen on osa hallituksen kuntauudistusta. Uusi valtionosuusjärjestelmä on pääosin kuntaliitosneutraali. Kuntien peruspalvelujen

valtionosuudet ovat noin kahdeksan miljardia euroa, ja ne ovat keskimäärin 22 prosenttia kuntien käyttötuloista.

Valtionosuusuudistuksen pääperiaatteet ja laskentakriteerit ovat seuraavat:

1. Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus

- tasausraja 100 % (nykyisin 91.86 %)
- tasauslisä 80 % (nykyisin 100 %)
- tasausvähennys 30 % lisättynä tasausrajan ylittävän osan luonnollinen logaritmi (nykyisin 37 %)
- tulojen tasaukseen siirretään 700 milj. euroa (kustannusten tasauksesta, euroa/as)

2. Laskennallisiin kustannuksiin sisältyvät erät:

- *ikä rakenne ja sairastavuus* (painot THL:n ja VATTin selvityksistä, muutettu ikärakenteen ja sairastavuuden perusteella jaettavia kokonaissummia)
- *työttömyysaste* (kunnan kerroin = kunnan työttömyysaste/koko maan keskiarvo)
- *kaksikielisyys* (kaksikielisille kunnille = kaksikielisyyden hinnasta 7 % koko asukasluvun perusteella ja 93 % ruotsinkielisen väestön perusteella, asukasluvun perusteella jaetaan n. 35 % ja ruotsinkielisten perusteella 65 % koko summasta)
- *vieraskielisyys* (kunnan kerroin = kunnan vieraskielisten osuus vähennettynä sen kunnan osuudella, jonka osuus on maan alin)
- *asukastiheys* (kunnan kerroin = koko maan keskiarvo/kunnan asukastiheys, kerroin rajattu maksimissaan 20:een)
- *saaristo* (varsinaisille saaristokunnille = asukasluvun perusteella ja saaristokunnalle, jonka asukaista vähintään puolet asuu ilman kiinteää tieyhteyttä mantereeseen = korotus on kolminkertainen)
- *koulutustausta* (kunnan kerroin = ilman tutkintoa olevien 30 – 54-vuotiaiden osuus vastaavasta ikäluokasta vähennettynä sen kunnan osuudella, jonka osuus on maan alin)

3. Lisäosat

- *syryjäisyys* (syryjäisyyslulun perusteella, jos syryjäisyysluku on yli 1,5 = kunnan kerroin on kolminkertainen)
- *saamelaisten kotiseutualueen lisä* (saamelaisten kotiseutualueen kunnille = asukaslulun perusteella kerrottuna saamenkielisten osuudella koko väestöstä)
- *työpaikkaomavaraisuus* (kunnan kerroin = kunnan työpaikkaomavaraisuus vähennettynä sen kunnan osuudella, jonka osuus on maan alin)

Seinäjoen kohdalla koelaskelmien keskeiset kohdat ovat seuraavat:

Verotulojen taseus

Seinäjoesta tulee verotulotasauksen saaja. Keskeiset luvut ovat seuraavat:

Tasausraja	3 351 €/as
Seinäjoki	3 200 €/as
Erotus	151 €/as
Siitä 80 %	121 €/as
Verotulotasaus	6 992 966 €

Laskennalliset kustannukset

Ikärakenne	190 631 367 €
Sairastavuus	63 113 826 €

Muut laskennalliset kustannukset	7 655 937 €
työttömyysaste	
vieraskielisyys	
asukastiheys	
koulutustausta	
Laskennalliset kustannukset	261 401 130 €
Kunnan omarahoitusosuus	191 801 486 €
Lisäosat	
työpaikkaomavaraisuus	2 637 396 €
Verotuloihin perustuva tasaus	6 992 966 €
Vossin vähennys ja lisäys, netto	9 067 335 €
Järjestelmän muutos tasaus, vanha	89 519 €
UUSI VOS	88 386 861 €
NYKYINEN VOS	84 753 123 €
EROTUS	3 633 737 €
EROTUS	62 €/as

Edellä olevan mukaisesti kaupunki hyötyy laskennallisesti valtionosuusuudistuksesta 3,6 milj. euroa eli 62 euroa asukasta kohti. Laskelmat ovat ennakkollisia ja valtionosuuden määrässä ei ole huomioitu tulevia valtionosuusleikkauksia.

Valtionosuusuudistuksesta todetaan kokonaisuudessaan seuraavaa:

- Valtionosuusjärjestelmän uudistaminen, yksinkertaistaminen ja selkeyttäminen ovat tärkeitä tavoitteita ja uudessa järjestelmässä on tässä onnistuttu.
- Verotulojen tasausjärjestelmän muuttaminen niin, että se on oman tulopohjan vahvistamista tukeva, on tärkeä tavoite. Tasausrajan nostaminen 100 prosenttiin niin, että tasauslisä on 80 prosenttia, on oikeansuuntainen toimenpide.
- Ikärakenteen ja sairastavuuskertoimen uudistaminen ovat oikeita toimenpiteitä. Kun taustalla on THL:n ja VATTin tutkimustietoa, kriteeristö on aikaisempaa selkeämpi. Sairastavuuden painoarvon lisääminen on perusteltua, koska sairastavuus lisää kunnan peruspalvelujen kysyntää.
- Kaksikielisyyden, vieraskielisyyden, saaristolaisuuden ja koulutustaustan käyttäminen laskennallisissa kustannuksissa on perusteltua.
- Lisäosien osalta on tärkeää, että niihin on sisällytetty työpaikkaomavaraisuus. Työpaikkaomavaraisuuden painoarvoa voisi jopa lisätä, koska kuntien välinen pendelöinti johtaa vääristyvään verotulojen jakautumiseen suhteessa palvelujen kysyntään ja tuottamiseen. Matalan työpaikkaomavaraisuuden kunnat hyötyvät toisen kunnan alueella olevista työpaikoista ilman, että niille syntyy työpaikkojen kehittämiseen ja luomiseen liittyviä kustannuksia ja velvoitteita.

- Kokonaisuudessaan Seinäjoen kaupunki pitää valtionosuusuudistuksen linjauksia oikeansuuntaisina ja hyväksyttävänä.

Valtiovarainministeriön Kunta- ja hallinto-osastolle on lähetetty 17.1.2014 edellä asiaelostuksessa todetun pohjalta vastaukset ja kommentit valtionosuusuudistuksesta.

Valmistelija: rahoitusjohtaja Aaro Honkola

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

- hyväksyä edellä olevat kannanotot ja kommentit vastauksena Valtiovarainministeriön Kunta- ja hallinto-osastolle valtionosuusuudistukseen liittyen ja
- hyväksyy suoritettut toimenpiteet.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja: rahoitusjohtaja Aaro Honkola, puh. 06 416 2130,
aaro.honkola(at)seinajoki.fi

Kh 31.3.2014, § 118

Edellä todetun jälkeen Valtiovarainministeriö on lähettänyt oheisen lausuntopyynnön:

"Lausuntopyyntö selvitysmiehen luonnoksesta hallituksen esitykseksi valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan valtionosuusjärjestelmä uudistetaan osana kuntarakennemuudistusta. Järjestelmää yksinkertaistetaan ja selkeytetään. Järjestelmän kannustavuutta parannetaan. Hallitusohjelman mukaan uudistuksen tavoitteena on, että perusopetuksen rahoitus jatkossa perustuisi nykyistä enemmän perusopetuksen toimintaympäristöä kuvaaviin indikaattoreihin, esimerkiksi kunnan maahanmuuttajien väestöosuuteen, aikuisväestön koulutustasoon sekä työttömyysasteeseen.

Hallitusohjelman mukaan kuntauudistusta ohjaavassa lainsäädännössä otetaan käyttöön kuntauudistusta edistäviä välineitä. Tavoitteena on muun muassa poistaa lainsäädännöstä sekä kuntatalouden rahoitusjärjestelmästä kuntaliitoksia vaikeuttavia tekijöitä.

Valtiovarainministeriön asettaman selvitysmiehen toimeksiannon mukaan valtionosuusperusteiden uudistamisessa tuli tarkastella muun muassa perusteiden läpinäkyvyyttä, lukumäärää, päällekkäisyyksiä, korvaustarpeita, ajanmukaisuutta ja soveltuvuutta kuntarakenteen ja palvelutarpeiden muutoksessa. Tavoitteeksi asetettiin uudistaa kuntien valtionosuusjärjestelmä hallitusohjelmassa linjatulla tavalla siten, että uusi lainsäädäntö tulisi voimaan vuoden 2015 alusta.

Lähtökohtana on, että valtion ja kuntien välinen kustannustenjakoa ei muutu valtionosuusuudistuksen johdosta.

Valtiovarainministeriön asettama selvitysmies Arno Miettinen on valmistellut kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain uudistamista keväästä 2012 alkaen. Hän julkisti alustavat uudistuslinjauksensa helmikuussa 2013. Seuraavana

vaiheena valtiovarainministeriö lähetti 17.12.2013 kunnille kommentoi tavaksi selvitysmiehen tarkennetut uudistusesitykset ja kriteerit kuntakohtaisine laskelmineen. Kunnilta pyydettiin lausuntoa mm. laskenta-kriteerien määrästä ja sisällöstä, siirtymäkauden pituudesta ja ylipäättään järjestelmä uudistuksen tarpeesta.

Selvitysmies on valmistellut liitteenä olevan luonnoksen hallituksen esitykseksi, jonka mukaisesti hän ehdottaa valtionosuusjärjestelmää uudistettavaksi. Valtionosuuslaskelmat on päivitetty vuoden 2014 valtionosuusmäärien tasolle. Uudet kuntakohtaiset laskelmat uudistuksen vaikutuksista valtionosuuksiin ovat kuntien käytössä lausuntokierroksen aikana.

Valtiovarainministeriö pyytää jakelussa mainituilta tahoilta lausuntoa selvitysmiehen luonnoksesta hallituksen esitykseksi ja kiinnittämään huomiota erityisesti seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

- ehdotettaviin kriteereihin
- ikäryhmien ja sairastavuuden painoihin
- muiden kriteerien painoihin
- määräytymisperusteiden laskentaperiaatteisiin
- verotuloihin perustuvaan valtionosuuden tasaukseen
- siirtymätasauksen kestoon ja porrastukseen

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 4.4.2014 klo 16 mennessä sähköpostitse osoitteeseen valtiovarainministerio@vm.fi.

Käännöksen viipymisen vuoksi lausuntopyyntö toimitetaan ruotsinkielisille ja saamelaisien kotiseutualueen kunnille myöhemmin ja vastaavasti niiden lausuntoaikaa pidennetään.

Päivi Laajala Osastopäällikkö, ylijohtaja"

Edellä olevaan liittyen kaupunki toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Ehdotetut kriteerit:

Valtionosuusjärjestelmän uudistaminen, yksinkertaistaminen ja selkeyttäminen ovat tärkeitä tavoitteita ja uudessa järjestelmässä on tässä onnistuttu. Verotulojen tasausjärjestelmän muuttaminen niin, että se on oman tulopohjan vahvistamista tukeva, on tärkeä tavoite. Tasausrajan nostaminen 100 prosenttiin niin, että tasauslisä on 80 prosenttia, on oikeansuuntainen toimenpide. Ehdotetun valtionosuusjärjestelmän kriteerejä pidetään selkeinä ja kriteerien yksinkertaistaminen on perusteltua.

Ikäryhmien ja sairastavuuden painoarvot:

Ikärakenteen ja sairastavuuskertoimen uudistaminen ovat oikeansuuntaisia toimenpiteitä. Kriteeristön taustalla on tutkimustietoa ja kriteeristö on näin aikaisempaa selkeämpi. Sairastavuuden painoarvon lisääminen on perusteltua, koska sairastavuus lisää kunnan peruspalvelujen kysyntää.

Muiden kriteerien painoarvot:

Muiden kriteerien painotukset ovat oikeansuuntaiset. Lisäosien osalta on tärkeää, että niihin on sisällytetty työpaikkaomavaraisuus. Työpaikkaomavaraisuuden pai-

noarvoa tulisi lisätä, koska kuntien välinen pendelöinti johtaa vääristyvään verotulojen jakautumiseen suhteessa palvelujen kysyntään ja tuottamiseen. Matalan työpaikkaomavaraisuuden kunnat hyötyvät toisen kunnan alueella olevista työpaikoista ilman, että niille syntyy työpaikkojen kehittämiseen ja luomiseen liittyviä kustannuksia ja velvoitteita.

Määräytymisperusteiden laskentaperiaatteet:

Määräytymisperiaatteiden laskentaperiaatteet ovat selkeät ja hyväksyttävät.

Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus:

Verotulojen tasausjärjestelmän muuttaminen niin, että se on oman tulopohjan vahvistamista tukeva, on tärkeä tavoite. Tasausrajan nostaminen 100 prosenttiin niin, että tasauslisä on 80 prosenttia, on oikeansuuntainen toimenpide.

Siirtymätasauksen kesto ja porrastus:

Siirtymätasauksen kesto ja porrastus ovat esitetyssä muodossa hyväksyttävät. Siirtymäaika tulisi rajata viiteen vuoteen.

Tarkistettujen koelaskelmien mukaan Seinäjoen kaupunki valtionosuus lisääntyy uudessa järjestelmässä 92 €/as eli 5,5 milj. euroa.

Laskentatiedot ovat vuoden 2014 tasolla seuraavat:

Verotulojen tasaus

Seinäjoesta tulee verotulotasauksen saaja. Verotulotasaus on 8 806 667 €

Laskennalliset kustannukset

Ikärakenne	198 773 858 €
Sairastavuus	65 941 075 €
Muut laskennalliset kustannukset	7 908 903 €
työttömyysaste	
vieraskielisyys	
asukastiheys	
koulutustausta	

Laskennalliset kustannukset	272 623 838 €
Kunnan omarahoitusosuus	203 464 736 €

Lisäosat

työpaikkaomavaraisuus	2 711 483 €
------------------------------	--------------------

Verotuloihin perustuva tasaus	8 806 667 €
Vossin vähennys ja lisäys, netto	9 825 692 €
Järjestelmän muutos tasaus, vanha	89 519 €

UUSI VOS	90 592 463 €
NYKYINEN VOS	85 092 368 €
EROTUS	5 500 095 €
EROTUS	92 €/as

Valmistelija: rahoitusjohtaja Aaro Honkola

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää antaa Valtiovarainministeriölle oheisen lausunnon hallituksen esityksestä valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja: rahoitusjohtaja Aaro Honkola, puh. 06 416 2130,
aaro.honkola(at)seinajoki.fi

Otteen pöytäkirjasta oikeaksi todistaa,
Seinäjoki 1.4.2014

Sirpa Roponen, hallintosihteerin